

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 30.9.2011
COM(2011) 596 окончателен

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

от 30.9.2011 година

относно исканията за изменение на Статута на Съда на Европейския съюз,
представени от Съда

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

от 30.9.2011 година

относно исканията за изменение на Статута на Съда на Европейския съюз,
представени от Съда

Като се има предвид Договорът за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 257, алинея първа и член 281, алинея втора от него,

1. С две искания от 28 март 2011 г. Съдът на Европейския съюз предложи редица изменения на своя Статут, както и приемането на регламент относно заместващите съдии в Съда на публичната служба. Вследствие от влизането в сила на Договора от Лисабон, за първи път тези разпоредби трябва да бъдат приети от Европейския парламент и от Съвета в съответствие с обикновената законодателна процедура.
2. Предложените изменения засягат в различна степен трите юрисдикции, които съставляват понастоящем Съда на Европейския съюз, а именно Съдът, Общият съд и Съдът на публичната служба.
3. Що се отнася до самия Съд, измененията са насочени към създаването на длъжност заместник-председател на Съда и определянето на неговите задачи (нов член 9а и член 39, алинея втора), към изменение на правилата относно това от колко и от кои съдии се състои големият състав (член 16, алинея втора), към увеличаване на кворума за вземане на решения от големия състав и от пленума (член 17, трета и четвърта алинея), както и към премахване на прочитането в съдебното заседание на доклада, представен от съдията-докладчик (член 20, алинея четвърта).
4. По отношение на Общия съд, с цел да се посрещне увеличението на натовареността му и произтичащото от това нарастване на продължителността за разглеждане на делата, се предлага увеличаване на броя на съдиите, така че те да станат 39 (член 48).
5. Колкото до Съда на публичната служба, Съдът иска към него да бъдат зачислени трима заместващи съдии, към които да може да се прибегва в случай, че даден съдия е възпрепятстван да присъства за продължителен период от време (изменение на член 62в и на приложение I към Статута и приемане на специален регламент за Съда на публичната служба).
6. Последното предложено изменение би засегнало еднакво и трите юрисдикции, а именно премахването на разпоредбата относно сроковете поради отдалеченост (премахване на член 45, алинея първа), което ще доведе по-конкретно до изчезване на еднократно приложимия десетдневен срок, който се добавя понастоящем към процесуалните срокове.

7. Съдът предлага незабавното влизане в сила на редица от тези изменения, и по-специално на увеличението на броя на съдиите в Общия съд. Изключение от това правят три изменения, отнасящи се до Съда, а именно създаването на длъжността заместник-председател, изменението на правилата относно това от колко и от кои съдии се състои големият състав и адаптирането на кворума за вземане на решения, като се предлага те да се прилагат от първата частична промяна на състава на Съда.
8. Комисията приветства инициативата на Съда да представи на законодателя изменения на Статута си. Наистина, както естеството, така и количеството на съдебните спорове пред юрисдикциите на Съюза еволюираха неимоверно през последните години, по-специално поради развитието на правото на Съюза в нови области, както и поради увеличаването на броя на държавите-членки на Съюза. Разширяването на Съюза повлия силно и на вътрешната структура на юрисдикциите, в частност посредством увеличаването на броя на членовете им, както и на броя езици, които може да бъдат използвани в съдебните спорове. На последно място, в краткосрочен и средносрочен план може да се предвидят и по-нататъшни промени, по-специално вследствие влизането в сила на Договора от Лисабон. Посоченото развитие налага адаптиране на организацията, средствата и реда и условията за работа на юрисдикциите, така че те да могат да се справят ефективно с настъпващите промени.
9. В изложенията на мотивите, придружаващи отправените искания, Съдът прави задълбочен анализ на актуалната ситуация, на необходимостта от реформа и на решенията, които биха могли да позволят отговорят на тази необходимост. Комисията е съгласна с този анализ в много голяма степен.
10. Предложенията на Съда изискват все пак задълбочен размисъл, тъй като биха могли трайно да повлияят на правораздаването в Съюза. Измененията на статута на дадена юрисдикция никога не са безобидни, тъй като статутът е основата, на която почива легитимността на решенията на съответната юрисдикция. Статутът трябва да защитава независимостта, безпристрастността и авторитета на юрисдикцията, като същевременно дава възможност за реален достъп до правосъдие посредством гарантиране на ефективна и прилежна дейност.
11. По-долу Комисията излага подробно на вниманието на законодателя мотивите, поради които подкрепя предложенията на Съда, като същевременно предлага изменения и допълнения по някои точки.
12. Комисията е наясно с бюджетните последици от предложенията на Съда. При все това тя би искала да подчертае, от една страна, че предоставянето на ефективна съдебна защита, включително чрез правораздаване в разумни срокове, е задължение от първостепенна значимост и, от друга страна, че дори отрицателните икономически последици от неефективно правораздаване да не са толкова явни, колкото едно бюджетно увеличение, те твърде вероятно са по-скъпи от него.

Изменения, отнасящи се до Съда

13. Що се отнася конкретно до Съда, **създаването на длъжност заместник-председател** изглежда обоснована. Както се посочва от Съда, натовареността на неговия председател значително нарасна с времето и би било полезно той да може да бъде заместваан или подпомаган от заместник-председател при изпълнението на своите функции.
14. Председателят на Съда има наистина многобройни отговорности, чието изпълнение е от изключително значение за доброто функциониране на юрисдикцията. В тази връзка Комисията би искала да наблегне на значението на надлежното приключване на обезпечителните производства и на делата, образувани по жалби срещу решения по обезпечителни производства, за които основна отговорност носи председателят на Съда. От изключителна важност е молбите за спиране на изпълнението или за други временни мерки да бъдат разглеждани в най-кратки срокове, било то в първоинстанционното производство или при обжалване. В противен случай може да бъде затруднено както поведението на икономическите оператори, така и това на държавите-членки и на институциите на Съюза. Има случаи, в които производствата по жалби срещу определения на Общия съд по обезпечителни производства се приключват едва след дълги периоди от време, понякога надвишаващи една година. Толкова дълги срокове трудно могат да бъдат съчетани с принципа за ефективна временна съдебна защита. Създаването на длъжност заместник-председател би трябвало да допринесе за подобряване на положението от тази гледна точка.
15. Условиата, при които председателят на Съда би могъл да бъде заместваан от заместник-председателя, предизвикват някои бележки. Съгласно предложението на Съда, заместваането на председателя става „когато председателят е възпрепятстван да присъства, длъжността председател е свободна или председателят поиска да бъде заместен“. Текстът на член 9а означава, че освен в случаите когато е възпрепятстван, председателят ще разполага с право на преценка да поиска да бъде заместен, което може да се упражнява за всеки отделен случай, и то за всички видове задължения, били те правораздавателни, протоколни или административни. При все това за частния случай на обезпечителното производство новият член 39, алинея втора, предложен от Съда, предвижда заместване само „[а]ко председателят е възпрепятстван да присъства“, но не и по негово искане. Тази особена разпоредба на член 39 вероятно трябва да се тълкува като изключение от общото правило на член 9а, което позволява заместване на председателя по негово искане.
16. Комисията смята за обосновано мнението, че изборът на съдията, на когото е възложено да гарантира временната съдебна защита, трябва да остане обективен, тоест това трябва да бъде председателят, освен ако той е възпрепятстван. Не би било уместно председателят да може да взема решение да бъде заместваан в обезпечителните производства по свое усмотрение и за всеки отделен случай. Комисията счита все пак, че този аргумент се отнася до извършването на всички дейности на председателя, свързани с правораздаването (тоест не само компетентността за вземане на решения по обезпечителните производства и по делата, образувани по жалби срещу

решения по обезпечителни производства, но и председателството на съдебните заседания и на разискванията на пленума и на големия състав). Като допълнителна гаранция срещу съдебното пристрастие, за предпочитане би било възлагането на делата на председателя или на заместник-председателя да се извършва съобразно абстрактни и общи критерии, които са определени предварително (принципът „право на законен съдия“) и да не бъде решавано за всеки отделен случай. Поради това Комисията предлага заместването на председателя да става когато той „поиска да бъде заместен“ само по отношение на неговите протоколни и административни функции (в това число председателството на общото събрание на Съда). За тази цел тя предлага втората алинея на член 9а да гласи както следва:

„Заместник-председателят подпомага председателя на Съда. Той го замества, когато председателят е възпрепятстван да присъства или длъжността председател е свободна. Той го замества и по искане на председателя, с изключение на председателството на пленума и на големия състав, както и във връзка с функциите по член 39.“

17. Накрая, що се отнася до реда и условията за назначаване на заместник-председателя, Комисията подкрепя предложението от Съда принцип за избор за три години с възможност за подновяване на мандата. По този начин мандатът на заместник-председателя ще е обвързан с мандата на председателя на Съда.
18. Второто предложение на Съда се отнася до това **от колко и кои съдии да се състои големият състав**, който ще бъде разширен от тринадесет на петнадесет съдии и в който председателите на състави от петима съдии вече няма да участват системно.
19. Според Комисията наличието в рамките на Съда на голям състав, който осигурява разглеждането на сложните дела или на делата, които повдигат важни принципни въпроси, е от изключително значение за хармоничното развитие на съдебната практика на Съда. Големият състав не само гарантира, че се взема под внимание мнението на значителен брой от съдиите в Съда, но и допринася за приемствеността на съдебната практика с течение на времето. В допълнение, настоящото постоянно присъствие на председателите на състави от петима съдии както в големия състав, така и в съставите, които те председателстват, допринася за поддържането на последователност в съдебната практика на тези различни решаващи формации.
20. В Съд, състоящ се от 27 члена, голям състав от петнадесет съдии ще може по-лесно да изпълнява описаните по-горе цели. Същото се отнася и за системното присъствие на заместник-председателя. Следователно тези изменения трябва да бъдат подкрепени.
21. За сметка на това премахването на системното участие на председателите на съставите от петима съдии е реформа, чиято обща добавена стойност е трудно да бъде оценена. Разбира се, такова развитие би облекчило отчасти голямата натовареност на тези председатели. Освен това то би позволило на останалите съдии да участват по-често в работата на големия състав, което би допринесло за по-доброто вземане под внимание на многообразието от държави-членки и на разнообразието от национални правни системи. От друга

страна реформата би въвела по-голяма разлика в съотношението в състава на големия състав в сравнение с преди (само двама постоянни членове от общо петнадесет, вместо настоящите пет от общо тринадесет члена), с рисковете, до които това води, за последователността и стабилността на съдебната практика на големия състав. Освен това председателите на съставите от петима съдии повече не биха били напълно информирани за разискванията на големия състав в случаите, в които не участват в състава му.

22. В тази връзка Комисията смята, че предложението на Съда може да бъде леко адаптирано, за да се запази по-голяма стабилност в състава на големия състав, като все пак се постигат целите, преследвани с реформата.
23. Това адаптиране би се изразило в запазване на предложението от Съда състав, като същевременно бъде предвидено допълнително правило, съгласно което в големия състав трябва винаги да участват трима председатели на състави от петима съдии.
24. В Процедурния правилник ще се съдържат условията за участие на съдиите по всяко дело, вероятно посредством система от два списъка за ротация (вместо само един списък, както е понастоящем) — един списък на председателите на състави от петима съдии и друг, на останалите съдии. Втората алинея на член 16 би гласяла както следва:

„Големият състав се състои от петнадесет съдии. Той се председателства от председателя на Съда. Заместник-председателят, както и трима председатели на състави от петима съдии и други съдии, също са част от големия състав. Правилата за определяне на тримата председатели на състави от петима съдии и на останалите съдии се установяват в процедурния правилник.“

25. Комисията подкрепя **увеличаването на кворума** за вземане на решения от големия състав (единадесет съдии) и от пленума (седемнадесет съдии), така както е предложено от Съда.
26. На последно място, изменението на член 20, целящо премахване на прочитането в съдебното заседание на доклада, представен от съдията-докладчик просто премахва едно вече остаряло правило. По него не би могло да се възрази.
27. В заключение, Комисията подкрепя съвкупността от направените предложения, отнасящи се до Съда, като същевременно предлага:
  - да се поясни в кои случаи председателят на Съда може да бъде заместван от заместник-председателя;
  - да се поддържа по-голяма стабилност в състава на разширения голям състав.

Изменения, отнасящи се до Общия съд

28. Съдът е наясно с необходимостта от предприемане на сериозни действия за бързо справяне с количеството на делата, висящи пред Общия съд, и за намаляване на сроковете за разглеждане на делата. Както е посочил в

изложението на мотивите си, Съдът е трябвало да избира между двете възможности за реформи, предвидени от договорите, а именно увеличението на броя на съдиите и създаването на едно или няколко специализирани съдилища. Той предлага броят на съдиите в Общия съд да бъде увеличен на тридесет и девет.

29. Комисията се присъединява към избора на Съда, като се вземат под внимание изложените по-долу съображения. От една страна, значителният брой дела, висящи понастоящем пред Общия съд, налага намирането на спешно решение. Единствено незабавно увеличение на броя на съдиите, при използване на вече съществуващи административни структури, би позволило едновременно да се канализира потокът от нови дела и да се започнат ефективни действия за намаляване на натрупаните висящи дела. Създаването на една или няколко специализирани юрисдикции би довело до резултати едва след значителен период от време¹. От друга страна, варирането на делата, които се разглеждат от Общия съд изисква намиране на гъвкаво решение. Развитието на вторичното право редовно създава нови категории дела, чиито значимост и стабилност във времето е трудно да бъдат предварително определени. Така например, докато правната уредба във връзка с REACH редовно се посочваше през последните години като потенциален източник на значителен брой съдебни спорове, напоследък най-голям растеж има при жалбите срещу решения за налагане на санкции спрямо лица или образувания, взети въз основа на механизмите, предвидени в рамките на Общата външна политика и политика на сигурност. По същия начин е трудно да се предвидят последиците в средносрочен аспект от скорошното създаване на множество агенции, по-специално в областта на финансите. Предвид тази неустойчивост, създаването на специализирани юрисдикции не би могло да отговори на промените, поне засега. По-гъвкаво решение би било да се създадат специализирани състави в рамките на самия Общ съд, като това е разгледано по-нататък в настоящото становище. Накрая, създаването на специализирани юрисдикции не би довело до трайно разрешаване на проблема с общото свръхнатоварване на Общия съд — проблем, който се среща не само в някои определени области, а който касае също, и най-вече, сложните дела, като тези в областта на конкуренцията или на контрола на държавните помощи.
30. Определянето на броя допълнителни съдии, който се счита за адекватен, носи неизбежно елемент на несигурност. Предложеното добавяне на дванадесет съдии, което позволява създаването на четири допълнителни състава, би трябвало все пак да бъде достатъчно за значително увеличаване на капацитета за разглеждане на делата от Общия съд.
31. Предложеното изменение на член 48 от Статута налага също така съответно адаптиране на член 47. Понастоящем член 47 предвижда прилагането по отношение на Общия съд и неговите членове на редица разпоредби от Статута, които се отнасят до Съда, и по-специално член 9, първа алинея, съгласно който

---

¹ Например, между предложението за създаване на Съда на публичната служба (COM(2003)705 от 19 октомври 2003 г.) и момента, в който той започна реално да функционира (решение на председателя на Съда за установяване на редовното конституиране на Съда на публичната служба на Европейския съюз, ОБЕС L 325, 12.12.2005 г.) изтекоха повече от две години.

„[к]огато, на всеки три години, съставът на съдиите бива частично обновяван, последователно се подменят четиринадесет и тринадесет съдии.“ Тъй като броят на съдиите в Общия съд вече няма да бъде същият както този в Съда, посочената разпоредба вече не може да бъде приложима спрямо Общия съд в настоящата си формулировка. Поради това Комисията предлага предложението на Съда да бъде изменено както следва:

– да се добави точка 6а, която да гласи:

Първата алинея на член 47 се заменя със следния текст:

„Член 9а², членове 14 и 15, член 17, първа, втора, четвърта и пета алинея, и член 18 се прилагат по отношение на Общия съд и неговите членове.“

– точка 7 да гласи както следва:

Член 48 се заменя със следния текст:

„Общият съд се състои от 39 съдии.

Когато на всеки три години съставът на съдиите бива частично обновяван, последователно се подменят двадесет и деветнадесет съдии.“

32. Освен тази техническа промяна, добавянето на дванадесет допълнителни съдии повдига два важни въпроса, а именно организацията на Общия съд с разширен състав от тридесет и девет съдии, от една страна, и системата за назначаване на съдиите, от друга. Тези два въпроса, които са частично свързани, са разгледани по-долу.
33. Що се отнася до **вътрешната организация на Общия съд**, Комисията намира за необходимо да се приемат допълнителни изменения на Статута с цел разширяване на последиците от увеличаването на броя на съдиите спрямо ефикасността на Общия съд. Освен това тези изменения ще доведат до съответни промени в Процедурния правилник на Общия съд.
34. Понастоящем работата на Общия съд се извършва въз основа на стриктно спазвана равнопоставеност на отделните състави, като всеки от тях разглежда всички категории дела съгласно автоматично редуване при разпределяне на делата. Само по изключение председателят на Общия съд може да разреши отклоняване от това редуване. Посоченият начин на работа задължава всички съдии да бъдат компетентни в различни области на правото, като право на конкуренцията, право на интелектуалната собственост, правораздаване по въпроси в областта на земеделието и т.н. Що се отнася до състава по жалбите, съдиите, които участват в него се определят на ротационен принцип.
35. Комисията смята, че тези характеристики не могат да бъдат запазени в юрисдикция, състояща се от 39 съдии. Увеличаването на броя на съставите би довело до още по-разпръснато разпределение на различните категории дела.

---

² Във връзка с добавяне на препращането към член 9а вж. точка 39 от настоящото становище.

При над 600 дела, завеждани всяка година, на всеки съдия-докладчик биха били възложени около петнадесет дела в най-различни области.

36. Ето защо изглежда необходима определена специализация по тематични области на няколко на брой състави на Общия съд, за да се постигне едно по-ефикасно и бързо разглеждане на делата, като в същото време се запази гъвкавостта, необходима за адаптиране към нововъзникващи видове спорове.
37. При все че Общият съд е компетентен да регламентира в детайли тази специализация в процедурния си правилник, самият принцип би трябвало да бъде вписан в Статута на Съда, за да се гарантира стабилността му. По-конкретно може да се предвиди, че Общият съд създава подходящ брой специализирани състави, като те не могат да бъдат по-малко от два. За тази цел в член 50 от Статута може да се включи допълнителна алинея, вмъкната между първа и втора алинея, която да гласи:

„За разглеждането на дела в области, в които съществува значителен брой повдигнати спорове, Общият съд разполага с подходящ брой специализирани състави, на които се разпределят дела от въпросните области. Тези специализирани състави не може да са по-малко от два.“

38. Що се отнася до председателя на Общия съд, действащата в момента система е такава, че той е прекалено зает с работата по молби за временни мерки и не му остава достатъчно време да се заеме с цялостното ръководство на делото. Между другото той разполага със съвсем малко правомощия за осигуряването на подобно цялостно ръководство.
39. Ето защо Комисията препоръчва председателят на Общия съд да бъде подпомаган от заместник-председател, по същия начин както това се предлага за Съда. За тази цел ще е достатъчно в приложното поле на новия член 9а да бъде включен и Общият съд. Препратка към тази разпоредба следва съответно да бъде включена в член 47, алинея първа. Успоредно с това процедурният правилник на Съда би трябвало да се измени, за да се засилят правомощията на председателя по отношение на ръководството на делата и особено разпределението им между съдиите.
40. За да увеличи ефективността на това изменение заместник-председателят би могъл да споделя отговорността с председателя по молбите за временни мерки. В такъв случай, в член 47, алинея първа ще бъде направена препратка само към член 9а, алинея 1 и ще се въведе нов член 48а, който да гласи следното:

„Заместник-председателят подпомага председателя на Общия съд. Той го замества, когато председателят е възпрепятстван да присъства или длъжността председател е свободна. Заместник-председателят го замества и при изпълнение на задачите, посочени в член 39, при условията, предвидени в процедурния правилник.“

41. И накрая, от практическа гледна точка Комисията счита, че в момента, в който бъде постигнато принципно съгласие по отношение на увеличението на броя на съдиите, Общият съд следва да получи необходимите бюджетни средства, които да му позволят да пристъпи към наемането на работа на значителен брой

допълнителни съдебни помощници, без да се чака приемането и влизането в сила на измененията на Статута. Тези новоназначени помощници, зачислени към действащите вече съдии, биха могли да им позволят да започнат работа по висящите дела, докато се изчаква встъпването в длъжност на новите съдии, към които съдебните помощници могат да бъдат прехвърлени на по-късен етап.

42. Вторият въпрос, който се поставя с увеличаването на броя на съдиите в Общия съд, е по отношение на **системата за определяне на съдиите**. Правилата за назначаване на съдиите в Общия съд са пряко установени от Договорите. По подобие на Съда, съдиите на Общия съд се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите-членки за срок от шест години (член 19, параграф 2 от ДЕС и член 254, алинея втора от ДФЕС). Член 254 предвижда също принципът за частична промяна на състава на всеки три години. Единственият елемент, който може да бъде определен в Статута, е броят на съдиите (член 254, алинея първа от ДФЕС), при условие, че Общият съд включва поне по един съдия от държава-членка (член 19, параграф 2 от ДЕС).
43. Тъй като законодателният орган на Съюза не разполага с правомощия да допълни тези правила, остава държавите-членки да постигнат неформално съгласие относно системата за назначаване. Поради факта, че броят на съдиите, които трябва да бъдат назначени, не съответства на броя на държавите-членки, нито е кратен на този брой, подобна система изглежда на практика абсолютно необходима за осигуряването на бързи и безконфликтни назначения.
44. Ето защо Комисията приканва държавите-членки, в момента на приемането на измененията на Статута от законодателния орган, да приемат обща декларация, в която се излага системата за назначение, за която са се споразумели. Въпросната декларация може да бъде публикувана за информация в Официален вестник на Европейския съюз.
45. При определянето на система за назначение на съдии, Комисията смята, че държавите-членки следва да вземат предвид няколко основни цели. На първо място, следва да се осигури назначаване на най-подходящите и квалифицирани лица за изпълнение на функциите, прилежащи към длъжността. Тази цел е отчасти подсигурана от становищата, давани от комитета, създаден с член 255 от ДФЕС. На второ място, следва да се гарантира определена стабилност в състава на Общия съд, като се запазят доколкото е възможно възможностите за подновяване на съдиите. Като се има предвид техническият характер на материите, разглеждани Общия съд, и повишената необходимост от специализиране на съдиите, е важно съдиите, които по ефикасен начин са изпълнявали задълженията си, са да могат да получат удължаване на мандата. Ако увеличаването на броя на съдиите от 27 на 39 компрометираща тази възможност, то следва сериозно да се постави въпроса доколко реформата е подходяща. В същото време Комисията е наясно, че държавите-членки желаят система, която гарантира по-най добрия начин оптимална представителност в състава на Общия съд на всички национални правни системи.
46. Преминаването от 27 на 39 съдии с частично подновяване на 20 и 19 съдии на всеки три години несъмнено ще направи по-трудно едновременното изпълнение на тези цели.

47. Въпреки това Комисията счита, че балансирано решение може да бъде намерено и за тази цел предоставя на вниманието на държавите-членки следните две алтернативни системи.
48. Първият модел е замислен така, че да осигурява стриктно равенство между държавите-членки благодарение на равнопоставена ротация, като в същото време най-добре запазва възможностите за подновяване на състава. Основните два принципа, залегнали в тази система, се състоят в това, че съставът на Общия съд трябва да включва поне един и максимум двама съдии от всяка държава-членка и, в случай че двама съдии са с едно и също гражданство, мандатите им следва да бъдат разпределени във времето с три години разлика (съвпадането на мандатите носи риск по отношение на независимостта на тези съдии, които се оказват в ситуация на конкуренция за евентуален следващ мандат). При спазването на тези два принципа назначаването на съдиите би се извършвало по следния начин:
- Ще се състави постоянен списък с потенциални кандидати от 27-те държави-членки. Списъкът може да бъде съставен чрез теглене на жребий или като се следва редът, установен в член 3, параграф 3 от Протокол № 36 към Договорите.
  - При всяко частично обновяване на състава се проверява първо кои държави-членки не разполагат със свой представител измежду двадесетте (съответно деветнадесетте) съдии, чийто мандат е наполовина изпълнен, и съответният брой съдии с гражданство на тези държави се назначава с приоритет. Може да става въпрос за съдии, чийто мандат изтича (при условие, че притежават необходимото гражданство), или за нови съдии.
  - След това, за определяне на гражданството на останалите съдии, които трябва да се назначат, се следва предварително съставеният постоянен списък, като се спазва условието за максимум двама съдии от държава-членка. По аналогия със случая по-горе може да става въпрос за съдии, чийто мандат изтича (при условие, че притежават необходимото гражданство), или за нови съдии.
  - При следващото частично обновяване на състава се процедира по същия начин, като се продължава по реда на списъка (т.е. започва се от държавата-членка, следваща директно тази, чието гражданство притежава последният назначен съдия по време на миналата смяна на състава).
  - Всички така определени кандидати се проучват от комитета, предвиден в член 255 от ДФЕС. Каквото и да е съдържанието на становището на комитета, то не засяга системата за назначаване. Иначе казано, ако дадена индивидуална кандидатура бъде поставена под въпрос, държавата-членка, която я е представила, може да предложи друг кандидат.
49. Вторият модел, който Комисията предлага е замислен така, че да осигурява равновесие между целта да се гарантира възможно най-голяма представителност на всички национални правни системи и необходимостта да се отговори на изискванията за Общ съд, който е по-добре структуриран в специализирани по тематични области състави. За тази цел половината от

новите съдии (тоест шест на брой) ще се назначават по процедура, която задоволява това изискване за специализация.

50. Както при първия модел, основният принцип ще се изразява в това, че в състава на Общия съд трябва да присъства поне един и максимум двама съдии от всяка държава-членка. Назначаването на съдиите ще се извършва както следва:

- При всяко частично обновяване ще бъдат избирани трима съдии, като се вземат предвид юридическите квалификации, необходими за участие в един от специализираните състави, които ще бъдат създадени от Общия съд. За тази цел всяка държава-членка може да представи един кандидат. Изборът между представените кандидатури се извършва от държавите-членки въз основа на предварително изготвеното становище на комитета, упоменат в член 255 от ДФЕС. Държавите-членки изискват от комитета да вземе предвид в становището си квалификациите на кандидата в областта на компетентност на въпросния специализиран състав и да посочи по ред на заслуги кандидатите, които са били сметени за подходящи за длъжността. За да се избегнат забавянията или блокирането на назначенията, държавите-членки би трябвало да постигнат предварително споразумение помежду си относно позицията, която да приемат след издаването на становището на комитета.
- Останалите шестнадесет или седемнадесет съдии ще бъдат назначавани по системата за ротация, предвидена в първия модел, с едно уточнение: когато във връзка с посоченото частично обновяване гражданин на дадена държава-членка е бил избран вследствие на селекция, при която се взема предвид специализацията, в рамките на същия процес на обновяване съответната държава-членка не може да упражни правото да номинира съдия, с което би разполагала въз основа на постоянния списък.

51. Следва да се определят и редът и условията за първото назначаване на 12-те допълнителни съдии. Като се има предвид спешността на ситуацията в момента, не може да се разглежда възможността да се изчакат идните частични смени на състава на Общия съд през 2013 г. и 2016 г., по време на които към него да бъдат добавени последователно две групи по шест съдии. Напротив, 12-те нови съдии трябва да бъдат назначени възможно най-бързо след влизането в сила на изменението на Статута. Същевременно мандатите на новите съдии трябва да бъдат съобразени с тези на вече действащите съдии, за да се постигне съответствие с член 254 от ДФЕС, който предвижда частична смяна на състава на всеки три години. За тази цел Комисията предлага продължителността на изпълнението на функциите на новите съдии да се приравни с периода на частична смяна на състава на Общия съд, като посочената продължителност бъде удължена колкото е необходимо. Съвместното зачитане на тези изисквания означава, че първите новоназначени съдии ще трябва да упражняват функциите си за период, който не отговаря на мандата от шест години, предвиден от Договорите.

52. При тези условия Комисията счита, че за осигуряването на правна сигурност, към предложението на Съда следва да се добави преходна разпоредба. От една страна, тя следва да предвиди, че новите съдии влизат в длъжност незабавно,

преди първият им мандат от шест години да е започнал официално. От друга страна, в нея ще се предвиди съответната продължителност на изпълнение на функциите на новите съдии. Това правило може да фигурира под формата на нов параграф 3 в член 3:

„3. Дванадесетте съдии, назначени вследствие на влизането в сила на настоящия регламент, встъпват в длъжност непосредствено след като са положили клетва. Мандатът на шест от тях, избрани с жребий, завършва шест години след първата частична промяна на състава на Общия съд, която следва влизането в сила на настоящия регламент. Мандатът на останалите шест съдии завършва шест години след втората частична промяна на състава на Общия съд, която следва влизането в сила на настоящия регламент.“

53. Що се отнася до гражданството на първите дванадесет допълнителни съдии, Комисията предлага то да бъде определено чрез теглене на жребий или като се следва редът, установен в член 3, параграф 3 от Протокол № 36 към Договорите.

Изменения, отнасящи се до Съда на публичната служба

54. Съдът предлага в Статута да се предвиди възможността за зачисляване на заместващи съдии към специализираните съдилища, които да компенсират отсъствието на трайно възпрепятствани съдии. По-конкретно тази възможност може да се приложи само по отношение на Съда на публичната служба и за тази юрисдикция се предлага специален регламент. Според него Съветът ще назначи трима заместващи съдии измежду бившите членове на Съда. Един от тях се поканва да изпълнява функциите на съдия, ако даден съдия от Съда на публичната служба е или ще бъде възпрепятстван да присъства за период от поне три месеца.
55. Комисията си дава сметка за факта, че в юрисдикция, съставена от ограничен брой съдии, продължителното отсъствие на един или повече от нейните членове може да предизвика значителни практически трудности. Предложеното разрешение на проблема изглежда подходящо.
56. Процедурният правилник на Съда на публичната служба следва да бъде изменен вследствие на приемането на посочения регламент, по-специално за да се приведат в съответствие правилата относно броя на съдиите в съставите и разпределението на делата. Заместващите съдии ще упражняват функциите си само в рамките на делата, чието разрешаване им е възложено, което означава, че те не участват в системата за ротация, предвидена в процедурния правилник.
57. Този проект на регламент предизвиква някои коментари по отношение на членове 2 и 5 от него.
58. По отношение на член 2 следва да се поясни редът, по който тримата заместващи съдии ще бъдат канени да изпълняват функциите си, когато са изпълнени условията за възпрепятстване на един от съдиите титуляри. Комисията препоръчва този въпрос да се уреди в решението на Съвета за съставяне на списък на заместващите съдии. Вследствие на горепосоченото е

удачно в края на член 2, параграф 1, алинея първа да се добави следното изречение:

„Този списък определя реда, по който заместващите съдии да бъдат канени да изпълняват функциите си, в съответствие с параграф 2, алинея втора.“

59. Освен това думите „в съответствие с реда“ трябва да се вмъкнат след думите „председателят на Съда на публичната служба поканва заместващ съдия по параграф 1, първа алинея да изпълнява функциите си“ от член 2, параграф 2, алинея втора.
60. По отношение на член 5 под едно и също понятие („прекратяване на функциите“ на заместващите съдии) са обединени две съвсем различни ситуации: първа и трета алинея се отнасят до окончателното заличаване от списъка, а втора алинея урежда прекратяването на изпълнението на функциите на заместващ съдия, който остава в списъка, но спира дейността си поради завръщането на заместения съдия. Комисията предлага тези два случая да бъдат по-добре разграничени, като бъдат обособени в два отделни члена.
61. Освен това в случай на завръщане на заместения съдия е предвидено Съдът на публичната служба (всички постоянни съдии на Съда или тези, които заседават във въпросния състав?) да може свободно да реши дали да остави даден заместващ съдия да продължи да изпълнява функциите си до приключването (на всички или на част от тях?) на делата, по които е заседавал. Този подход е обект на някои критики, поради това, че може да урони независимостта на заместващите съдии, тъй като продължаването на функциите им би зависело от становището на постоянните съдии, с които работят. Ето защо Комисията счита, че ще е по-подходящо да се установи обективен критерий, който да определя при кои дела заместващият съдия продължава да изпълнява функциите си дори след като заместваният съдия вече не е възпрепятстван да присъства. Например Комисията предлага да се предвиди, че заместващият съдия продължава да изпълнява функциите си до приключването на всички дела, разглеждането на които му е било разпределено. Това би гарантирало по-голяма стабилност в съставите по различните дела. Ето защо Комисията препоръчва член 5 от регламента да се преформулира по следния начин:

Член 5

Имената на заместващите съдии се заличават от списъка по член 2, параграф 1, първа алинея при смърт, подаване на оставка или решение за освобождаване от длъжност при условията, предвидени в член 6, първа и втора алинея от Статута.

Всеки заместващ съдия, чието име е заличено от списъка по член 2, параграф 1, алинея първа, се замества при спазване на предвидената в тази разпоредба процедура за оставащата част от срока на действие на този списък.

Член 5а

Функциите на заместващите съдии се прекратяват, когато заместваните от тях съдии вече не са възпрепятствани да присъстват. При все това заместващият съдия продължава да изпълнява функциите си до приключването на всички дела, разглеждането на които му е било разпределено.

Изменения, отнасящи си до всички юрисдикции

62. Съдът предлага също така да се премахне фиксираният десетдневен срок поради отдалеченост с мотива, че е загубил значението си в ерата на новите технологии.
63. Вярно е, че понастоящем фиксираният десетдневен срок за отдалеченост вече не изпълнява функцията, за която бе създаден, а именно компенсация за времето, необходимо за пристигане на кореспонденцията в съда. При все това този допълнителен срок понякога се оказва много ценен за страните по делото и за заинтересованите страни, като им позволява да депозират навреме своите писмени изявления и бележки.
64. Комисията счита, че това изменение не представлява приоритет и що се отнася до нея запазването на съществуващата система я задоволява. Ако обаче премахването на срока за отдалеченост бъде прието тя ще се съобрази и с това решение.
65. Ако допълнителният срок от десет дни бъде премахнат, Комисията все пак би препоръчала удължаването на някои специфични срокове, предвидени в Статута³:
- Срокът от два месеца за представяне пред Съда на писмените бележки по преюдициалните запитвания (член 23, алинея втора от Статута) следва да се удължи на десет седмици предвид сложната подготовка, която тези бележки често изискват, особено от държавите-членки и институциите.
  - Срокът от два месеца за подаване на жалба срещу някои решения на Общия съд (член 56, алинея първа) или на Съда на публичната служба (член 9, алинея първа от Приложение I) също трябва да се увеличи на десет седмици, тъй като в този срок страните трябва последователно да вземат принципно решение за подаването на жалба (което може да отнеме известно време поради вътрешни процедури) и да съставят въпросната жалба.
  - Срокът от две седмици за подаване на жалба срещу решение на Общия съд или на Съда на публичната служба за отхвърляне на искане за встъпване (член 57, алинея първа и член 10, алинея първа от Приложение I) следва да се увеличи на три седмици.

---

³ Определените в Договорите срокове не могат да бъдат изменени, като например срокът от два месеца за подаване на жалба за отмяна (член 263 от ДФЕС) или срокът от един месец, предвиден в член 269 от ДФЕС.

66. И други срокове, определени в процедурните правилници на юрисдикциите би трябвало да бъдат удължени:
- Седемдневният срок за подаване на искане за представяне на писмена реплика или изявление след връчване на писмения отговор по насрещна жалба (член 117, алинеи първа и втора от Процедурния правилник на Съда и член 143, алинеи първа и втора, последно изречение от Процедурния правилник на Общия съд);
  - Срокът от един месец за представяне на писмените становища по въпросите, които подлежат на преразглеждане (член 123д, алинея втора, Процедурен правилник на Съда);
  - Срокът от два месеца за представяне на писмените становища по преюдициални запитвания на държавите от ЕАСТ (член 123ж, алинея трета, Процедурен правилник на Съда).
67. Накрая би било желателно в замяна на премахването на срока за отдалеченост, да бъдат спрени процесуалните срокове през първите две седмици на август, както и между 20 декември и 3 януари. Наистина спазването на сроковете, намалени с десет дни, ще бъде особено трудно по време на тези периоди на съдебна ваканция.

Заклучение

Комисията дава положително становище за предложеното от Съда изменение на Статута, като се вземат под внимание измененията, посочени в точки 16, 23 и 24, 31, 37, 40, 52, 58, 59, 61 и 65 от настоящото становище, както посредством успоредното приемане от държавите-членки на система за назначение на съдиите на Общия съд.

Настоящото становище се изпраща на Европейския парламент и на Съвета.